

Obrazac bodovne liste *

Naziv ministarstva:	Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma		
Naziv i godina objave javnog konkursa:	„Informatisan i aktivan potrošač je zaštićen potrošač – Jačanje sistema zaštite potrošača u Crnoj Gori za 2023. godinu“, 2023. godina		
Naziv nevladine organizacije:	Kontinuirana podrška i razvoj mehanizama za zaštitu prava potrošača - "Budi odgovoran potrošač"		
Kriterijum (ukupan broj bodova)	Mjerilo (raspon bodova)	Broj bodova	Obrazloženje dodijeljenih bodova
1. Doprinos ostvarivanju javnog interesa i realizaciji strateških ciljeva u određenoj oblasti projekta, odnosno programa (do 35 bodova)	1.1. Povezanost projekta, odnosno programa sa prioritnim oblastima od javnog interesa, definisanih strateškim dokumentima, politikama i zakonima (do 10 bodova)	5	Projekat se realizuje u oblasti zaštite prava potrošača. Navedena je povezanost projekta sa oba strateška dokumenta koja su navedena i u Javnom konkursu. Pomenuta je povezanost projekta sa Strategijom održivog razvoja do 2030., ali je sve to samo pomenuto. Pošto su ova strateška dokumenta samo taksativno nabrojana, ne vidi se veza između projekta strateških dokumenata. Takođe, u prijavi nije objašnjeno kojem cilju u okviru strateškog dokumenta ili plana projekta doprinosi i nije objašnjeno da li će se moći mjeriti taj doprinos kroz pokazatelje koji su ujedno i pokazatelji na nivou strateškog dokumenta ili plana.
	1.2. Obrazloženje potrebe za realizacijom projekta, odnosno programa (do 5 bodova)	4	U projektnoj prijavi su navedeni problemi sa kojima se suočavaju potrošači prilikom trgovine, a i značajan problem predstavlja internet trgovina. Trgovinom na internetu prodavac zarađuje više, kupac rizikuje a država gubi na način što ne uspijeva da oporezuje prodatu robu i istu ne uspijeva da stavi u legalne okvire. U projektnoj prijavi je opisana hijerarhija uzrok–posljedica središnjeg problema odnosno potrebe (bolje zaštita potrošača stvara pritisak na

			<p>proizvođače koji ima, prvenstveno, za cilj obezbjeđivanje kvalitetnijih proizvoda i usluga na tržištu što u krajnjem pozitivno utiče na razvoj tržišne ekonomije. Sprovedenje planiranih aktivnosti može dovesti do rješavanja/doprinijeti rješavanju navedenih problema, ali nije pomenut nijedan statistički podatak koji bi potvrdio postojanje problema</p>
	<p>1.3. Jasno definisanje ciljnih grupa i broja korisnika (do 5 bodova)</p>	4	<p>Navedene su kategorije ciljne grupe i krajnjih korisnika, koje su u skladu sa Javnim konkursom. Kvantifikovan je broj pripadnika ciljnih grupa koji se planira uključiti u projekat ali nije opisan način selekcije i uključivanja ciljnih grupa u projekat. Broj direktnih korisnika je naveden dosta realno, dok je broj indirektnih korisnika široko postavljen (12.000).</p>
	<p>1.4. Doprinos projekta odnosno programa rješavanju problema ciljnih grupa i korisnika (do 5 bodova)</p>	3	<p>Doprinos projekta odnosno programa rješavanju problema ciljnih grupa i korisnika je predstavljen, ali je malo diskutabilan sastav ciljne grupe – 15 predstavnika biznis sektora jer je njima u interesu da građani što manje znaju o zaštiti proizvođača, pa se neće odazvati na seminar. Takođe, nije pomenut nijedan statistički podatak koji bi potvrdio postojanje problema.</p>
	<p>1.5. Doprinos projekta, odnosno programa u ostvarenju javnog interesa na sjeveru i u nerazvijenim opštinama (do 5 bodova):</p>	4	<p>Aktivnosti projekta se izvode u dvije crnogorske opštine (Bijelo Polje i Mojkovac čiji prosječni stepen razvijenosti odgovara opštinama iz III grupe.</p>
	<p>1.6. Doprinos projekta, odnosno programa regionalnom razvoju kroz korišćenje turističkih kapaciteta na sjeveru</p>	0	<p>S obzirom da se projekat odvija u Mojkovcu Bijelom Polju (koji po indeksu razvijenost</p>

	<p>i u nerazvijenim opštinama (organizovanje obuka, seminara, radionica, okruglih stolova) (do 5 bodova).</p>		<p>pripadaju najnerazvijenijim Opštinama u Crnoj Gori), sve što se uloži u projekat (organizacija panel diskusija, seminari, odnosno iznajmljivanje prostora, korišćenje hrane pica), ali to je mali iznos – 600,00€ u odnosu na opredijeljeni budžet za taj dio projekta.</p>
<p>2. Kvalitet prijavljenog projekta, odnosno programa (do 30 bodova)</p>	<p>UKUPNO BODOVA PO 1. KRITERIJUMU: (najviše 35 bodova)</p> <p>2.1. Ciljevi projekta, odnosno programa jasni, dostizni, mjerljivi i realni a predložene aktivnosti osmišljene tako da vode ka ostvarenju ciljeva (do 10 bodova)</p>	<p>20</p>	<p>Navedeni su ciljevi projekta, jedan opšti nekoliko specifičnih, koji su u skladu sa Javnim konkursom. Malo zbunjujuće djeluje prv specifični cilj (unapređenje normativnog okvira za zaštitu prava potrošača), jer je unapređenje normativnog okvira u ingerenciji države, dok NVO, građani i svi zainteresovan subjekti mogu da daju predloge. Ciljev nemaju navedene indikatore. Definisani su mjerljivi rezultati koji se očekuju po završetku projekta, koji nijesu mjerljivi. Naime, mjerljive nije: dostupniji podaci o stepenu informisanosti i znanja građana o potrošačkim pravima, jačanje institucionalne saradnje osnažene kompetencije predstavnika NVO (po ovom rezultatu čak se može pomisliti da je projekat napravljen zbog koristi nevladinog sektora), zato što nije brojčano iskazano nemamo polaznu osnovu, jer nije dat nijedar statistički podatak. Navedeni ciljevi su samo teoretski napisani, bez nekog praktičnog objašnjenja. Predloženi plan aktivnosti je detaljno opisan i realan – jasno definisan koraci, uloge stejkholdera, ali metode kojim</p>
		<p>5</p>	

			će se sprovoditi aktivnosti nijesu dobro objašnjene.
			Projekat ima jasan plan praćenja i plan procjene učinka projekta koji je realan izvediv, a izvještaji o istima će biti javno dostupni. U projektnoj prijavi se naglašava da će eksterni evaluator sačiniti izvještaj koji će dostaviti projektnom timu, a pomenut izvještaj će biti postavljen na sajt organizacije biće predstavljen javnosti na završnoj pres konferenciji, ali nije navedeno hoće li izvješta biti dostavljen organu državne uprave koji je finansirao projekat.
	2.2. Projekat, odnosno program sadrži jasan plan za praćenje i procjenu uspjehnosti (do 5 bodova)	4	Budžet je detaljan, prati predložene aktivnosti, ali ima nedostataka. <u>Naimе, више од половине budžeta se „troši“ na ljudske resurse, zarade i naknade (Oko 56%).</u>
	2.3. Uskladenost predloženog budžeta sa planiranim aktivnostima i opravdanost traženog budžeta i projekta (do 10 bodova)	5	I pored jasnog uputstva da se prilikom potpisivanja ugovora navede ime i prezime lica sa kojim se ugovor potpisuje to nije ispoštovano. Ni za jedan ugovor nije navedeno lice sa kojim se potpisuje (ne zna se kome se daju pare). Kod navođenja troškova goriva (iako su dosta realni) nije napisano gdje se ide, koliko puta, koja se razdaljina prelazi, a nema ni jediničnih cijena. Ovakо navedeni iznos troška djeluje paušalno određen.

			<p>Napomena: obrazložjenje stavke 3.1 Nabavka majica nije tačno (vjerovatno je slučajna greška).</p> <p>Prikazani su i troškovi projekta za računovođu. Nezavisno procjenjivač smatra da je cijena visoka, jer se iste usluge mogu naći na tržištu rada za manji iznos od navedenog.</p> <p>Predstavljene su institucionalna i finansijska održivost. Obje ukratko, dok Aplikant, u jednom dijelu projektna prijave kaže, da se ovim projektom ne obezbjeđuje finansiranje projekta u budućem periodu.</p>
2.4. Jasno određena održivost projekta, odnosno programa (do 5 bodova)	2		
UKUPNO BODOVA PO 2. KRITERIJUMU: (najviše 30 bodova)	17		
3.1. Povezanost predloženog projekta odnosno programa sa prethodnim aktivnostima organizacije i misijom organizacije (do 10 bodova)	10		<p>Projekat je povezan sa prethodnim aktivnostima organizacije kao i sa misijom organizacije.</p> <p>Organizacija koja je podnijela projekat je u prethodnoj kalendarskoj godini navela realizaciju jednog projekta sa budžetom od 5.000,00€, a organizacija partner isto jedan sa budžetom od 13.960,00€. Ukupno 2 projekta sa budžetom od 18.960,00€.</p>
3.2. Broj realizovanih projekata, odnosno programa u oblasti u kojoj se aplicira u prethodnoj kalendarskoj godini i iznos sredstava za njihovu realizaciju (do 5 bodova)	2		<p>Napravljen je projektni tim sa Koordinatorom zaposlenima u organizaciji, spoljnih stručnih saradnika i volontera. Data je kratka biografija u kojoj se ne vidi iskustvo u realizaciji projekata iz oblasti zaštite potrošača. Kod predstavljanja spoljnih stručnih saradnika opet nije ispoštovano uputstvo da se navedu</p>
3.3. Broj i kvalifikacije lica koja su u radnom odnosu u organizaciji, kao i broj drugih radno angazovanih lica u organizaciji, posebno onih koji će biti angažovani na realizaciji projekta, odnosno programa (po osnovu ugovora o volonterskom radu, ugovora o djelu i sl.) (do 5 bodova)	2		
3. Kapacitet nevladine organizacije da realizuje projekat, odnosno program (do 30 bodova)			

4. Transparentnost rada nevladine organizacije (do 5 bodova)	3.4. Godišnji prihodi i rashodi organizacije u posljednje tri godine (do 5 bodova)	3	imena lica koja će biti angažovana na projektu (znači ne zna se ni ko će raditi na projektu kome će se vršiti isplate i td.).
	3.5. Relevantnost partnera uključenih u programsku i finansijsku realizaciju projekata, odnosno programa (do 5 bodova)	5	Prosječni godišnji prihodi organizacije u posljednje tri godine je manji od traženog iznosa u budžetu projekta. Projekat ima dobro razrađeno partnerstvo sa jednom od iskusnijih organizacija i jasno opisanu ulogu u projektu koja odgovara njegovim kapacitetima.
	UKUPNO BODOVA PO 3. KRITERIJUMU: (najviše 30 bodova)	22	
4.1 Dostupnost podataka o radu i finansijskom poslovanju na sopstvenoj ili uslužnoj internet stranici, kao i društvenim mrežama (do 5 bodova)	0	lako je podnosilac prijave naveo da ima svoju fejsbuk stranicu, nezavisni procjenjivač nije mogao da je, pretragom, pronađe. Pošto se godišnji izvještaj o radu objavljuje na skupštin organizacije, to je zaključak da se podaci o radu i finansijskom poslovanju nigdje javno ne objavljuju.	
UKUPNO BODOVA PO 4. KRITERIJUMU: (najviše 5 bodova)	0		
UKUPAN BROJ BODOVA:		59	
NAPOMENA: Ne može biti finansiran projekat odnosno program koji je po osnovu bodovanja kriterijuma "doprinos ostvarivanju javnog interesa" dobio manje od 17,5 bodova za taj kriterijum kao i projekat, odnosno program čiji je konačan broj ostvarenih bodova manji od 50% ukupnog broja bodova (član 32e Zakona o nevladinim organizacijama)			

PROJEKAT SE PREDLAŽE ZA FINANSIRANJE: DA

ZAVRŠNI KOMENTAR PROCJENJIVAČA: **Projekat se predlaže za finansiranje.**

Prednosti (jake snage) programa. U projektnoj prijavi su navedeni problemi sa kojima se suočavaju potrošači prilikom trgovine, a i značajan problem predstavlja i internet trgovina. Trgovinom na internetu prodavac zarađuje više, kupac rizikuje a država gubi na način što ne uspijeva da oporezuje prodatu robu i istu ne uspijeva da stavi u legalne okvire. U projektnoj prijavi je opisana hijerarhija uzrok–posljedica središnjeg problema odnosno potrebe (bolja zaštita potrošača stvara pritisak na proizvođače koji ima, prvenstveno, za cilj obezbjeđivanje kvalitetnijih proizvoda i usluga na tržištu što u krajnjem pozitivno utiče na razvoj tržišne ekonomije. Sprovedenje planiranih aktivnosti može dovesti do rješavanja/doprinijeti rješavanju navedenih problema, ali nije pomenut nijedan statistički podatak koji bi potvrdio postojanje problema. Projekat ima dobro razrađeno partnerstvo sa jednom od iskusnijih organizacija i jasno opisanu ulogu u projektu koja odgovara njegovim kapacitetima.

Nadostaci (slabe snage) programa. Projekat se odvija u Mojkovcu i Bijelom Polju (koji po indeksu razvijenosti pripadaju najnerazvijenijim Opštinama u Crnoj Gori), sve što se uloži u projekat (organizacija panel diskusija, seminara, odnosno iznajmljivanje prostorima, korišćenje hrane i pića), ali to je mali iznos – 600,00€ u odnosu na opredjeljeni budžet za taj dio projekta. Više od polovine budžeta se „troši“ na ljudske resurse, zarade i naknade (oko 56%). I pored jasnog uputstva da se prilikom potpisivanja ugovora navede ime i prezime lica sa kojim se ugovor potpisuje to nije ispoštovano. Ni za jedan ugovor nije navedeno lice sa kojim se potpisuje (ne zna se kome se daju pare). Napravljen je projektni tim sa Koordinatorom, zaposlenima u organizaciji, spoljnih stručnih saradnika i volontera. Data je kratka biografija, u kojoj se ne vidi iskustvo u realizaciji projekata iz oblasti zaštite potrošača. Kod predstavljanja spoljnih stručnih saradnika, opet nije ispoštovano uputstvo da se navedu imena lica koja će biti angažovana na projektu (znači ne zna se ni ko će raditi na projektu, kome će se vršiti isplate i td.).

Podgorica, 04.07.2023. god.

Mjesto i datum:

Potpis nezavisnog procjenjivača

* *sadržaji obrascas bodovne liste za bodovanje projekata, odnosno programa nevladinih organizacija, utvrdilo je Ministarstvo javne uprave, na osnovu stava 3 člana 8 Uredbe o finansiranju projekata i programa nevladinih organizacija u oblastima od javnog interesa („Službeni list CG”, broj 13/18)*